

Iktatószám: 3369-12/2020/JOG

Bárány Balázs Péter
elnök részére
Operaházi Dolgozók Független Szakszervezete
1146 Budapest
Thököly út 172.

Tárgy: válaszadás megkeresésekre (68/2020, 71/2020)

Kedves Balázs!

E-mailben megküldött 2018. augusztus 7-i (68/2020) és augusztus 8-i (71/2020) leveledre az alábbi válaszokkal szolgálhatok.

A **68/2020** iktatószámú leveledben a munkaelrendeléssel kapcsolatos kérdések merülnek fel. Jelzésedre megvizsgáltuk az augusztusi próba- és előadástervet, azonban nem találtunk olyan színpadi próbát, amely a 3 órát meghaladja és 1 szolgálat került volna elrendelésre. A hatályos szabályoknak megfelelően a Zenekari Titkárság a 3 órát meghaladó színpadi próba esetén a harmadik órát meghaladóan további 0,5 szolgálatot elszámol.

Ha a szakszervezetnek tudomása van arról, hogy a próba- és előadástervben ennek nem megfelelő munkaelrendelés szerepel, úgy kérem, hogy jelöljétek meg, hogy melyik nap, melyik próbájáról van szó.

Ha esetlegesen az augusztus 17-i 17-22.00 óra közötti időpontra kiírt próbát tartjátok sérelmesnek, úgy szeretnék tájékoztatni, hogy a zenekar egy 2,5 órás előadás főpróbáját tartja ebben az időszakban, amit ugyan több részletben, legalább 50 percnyi szünet is megszakít.

A **68/2020** iktatószámú leveledben nehezményezed a lemezfelvételek esetén a szolgálat elszámolását. Szeretném felhívni a figyelmed arra, hogy az előadó-művészeti szervezetek támogatásáról és sajátos foglalkoztatási szabályairól szóló 2008. évi XCIX. törvény (Eamtv.) 44. § 6. pontja értelmében az „előadás” fogalma magába foglalja a közönség jelenlétét. Az Eamtv. 38. § (7) bekezdése főszabályként rögzíti, hogy egy szolgálat egy előadást vagy próbát jelent. Következésképpen, ha az adott munkavégzés során – így például a lemezfelvétel, vagy akár egy jelmezpróba – nincs jelen közönség, úgy az nem minősül szolgálatnak, csak munkaidőnek. Téves az a feltételezés, miszerint az előadóművészek minden egyes munkavégzését szolgálattal kell elrendelni. Az Opera következetesen ezt a világos jogszabályi értelmezést követi, így a nem közönség jelenlétében történő előadást szolgálatként nem fogja elszámolni.

A leveledben említett 0,1 szolgálattal jelölt cella a próba- és előadástervben csak egy technikai megoldás a Zenekari Titkárság részére, annak érdekében, hogy a táblázat munkanappal

számoljon, illetve más segédtablák használatát is segíti ez a megoldás, hogy a titkárság nyomon követhesse a zenekari tagok leterheltségét.

A **68/2020** iktatószámú levelemben a művészeket megillető munkahelyen kívüli felkészülési idejére vonatkozó észrevételeddel kapcsolatban tájékoztatni szeretnék, hogy a munkaidő tervezésére és nyilvántartására használt szoftverünk a munkahelyen kívül történő felkészülésre elszámolandó (átlag) napi 2 munkaórát külön jogcímenként ismeri és munkaidőként el is számolja. Egyeztetést kezdeményeztem a szoftver fejlesztőjével, hogy erre a munkaidő-részre könnyen érthető kimutatást tudjunk készíteni.

A **68/2020** iktatószámú levelemben a napi pihenőidőre tett észrevételt szeretném kiegészíteni azzal, hogy bár a több műszakos munkarendben valóban rövidnek tűnhet a 8 órás napi pihenőidő, a munka törvénykönyvéről szóló 2012. évi I. törvény (Mt.) 104. § (4) bekezdése egy kiegészítő rendelkezést is tartalmaz, miszerint két egymást követően beosztott napi pihenőidők együttes tartama legalább 22 óra. A jogalkotó szándéka egyértelmű: ha a munkaidő-beosztás az egyik napi pihenőidőre csupán 8 órát határoz meg, a következő napi pihenőideje az érintettnek legalább 14 óra kell, hogy legyen. Úgy gondoljuk, hogy ez a törvényi szabályozás megfelelően szolgálja a foglalkoztatottak érdekét. Ugyanakkor természetesen figyelemmel leszünk arra is, hogy ahol a műsorterv megengedi, ott a minimum 8 órás napi pihenőidő helyett hosszabb napi pihenőidőt határozzunk meg.

A **71/2020** iktatószámú levelemben a készenléti jellegű munkakörökkel kapcsolatban megfogalmazott panaszra az alábbi észrevétellel szeretnék élni. Az Mt. 92. § (2) bekezdése értelmében hosszabb teljes napi munkaidőt („készenléti”), azaz a legfeljebb napi 12 órás teljes napi munkaidőt abban az esetben lehet megállapítani, ha az érintett készenléti jellegű munkakört lát el. Az Mt. 91. § igen pontosan meghatározza a készenléti jellegű munkakör fogalmát:

- ha a munkavállaló a feladatainak jellege miatt – hosszabb időszak alapul vételével – a rendes munkaidő legalább egyharmadában munkavégzés nélkül áll a munkáltató rendelkezésére, vagy
- a munkavégzés – különösen a munkakör sajátosságára, a munkavégzés feltételeire tekintettel – a munkavállaló számára az általánoshoz képest lényegesen alacsonyabb igénybevétellel jár.

A fenti definíció feltételrendszere az Opera álláspontja szerint a veszélyhelyzet ideje alatt egyik korábbi készenléti jellegű munkakör esetében sem állt fenn. Nyilvánvalóan a szakszervezetnek is tudomása van arról, hogy munkatársaink jelentős többsége hónapokig szabadságát, pihenőidejét vagy a munkáltató méltányosságán alapuló – fizetett! – állásidejét töltötte. Ennélfogva nem tartjuk jogszabálysértőnek, hogy a készenléti jelleg hosszabb időszak tekintetében (2020. március 12-től tulajdonképpen a mai napig) történt kiüresedése miatt nem tartjuk irányadónak a hosszabb teljes napi munkaidőre járó illetményt.

Ugyanitt szeretném felhívni a figyelmet arra, hogy az Mt. és más jogszabály sem írja elő, hogy hosszabb teljes napi munkaidőre a munkavállalónak magasabb bér járna. Az operaházi

gyakorlat a munkáltató önként vállalt elhatározását tükrözi, miszerint hajlandó megemelni az érintettek illetményét, ha hosszabb teljes napi munkaidőben állapotodnak meg.

A **71/2020** leveledben említett másik eset, miszerint a jogviszonyváltáshoz kapcsolódó különmegállapodás felmondási szabályai jogszabálysértők, valamilyen félreértésen alapulhat. A megállapodás a következő felmondási szabályt tartalmazza: *„A Felek a jelen megállapodást a munkaviszonyuk időtartamára kötik. A hosszabb teljes napi munkaidőre vonatkozó megállapodást a Felek közös megegyezéssel módosíthatják vagy megszüntethetik, a hosszabb beosztás szerinti napi és heti munkaidőre vonatkozó megállapodást a Munkavállaló a naptári hónap utolsó napjára, munkaidőkeret elrendelése esetén a munkaidőkeret utolsó napjára tizenöt napos határidővel felmondhatja.”*

Egyetérthetünk abban, hogy a közös akarattal történő módosítás és megszüntetés nem sérti az Mt. és más jogszabályok rendelkezéseit, hiszen a munkaszerződésre – és az ahhoz kapcsolódó megállapodásokra – is irányadó a szerződési szabadság alapelve és a felek önrendelkezése.

A felmondásról szóló rendelkezés második mondatának második fordulata („(...) a hosszabb beosztás szerinti (...)”) híven tükrözi az Mt. 99. § (3) bekezdésében rögzített felmondási szabályt, miszerint a beosztható napi munkaidőre vonatkozó megállapodást egyoldalúan a munkavállaló jogosult felmondani. A felmondásról szóló rendelkezés nem tartalmaz munkáltatói egyoldalú felmondani felhatalmazást.

Leveledben hivatkozol az Mt. 135. §-nak figyelmen kívül hagyására, azonban a fentiek alapján az Opera az Mt. 99. §-tól egyáltalán nem tért el.

Bízom benne, hogy kimerítő válasszal szolgálatunk, és hogy a szakszervezet a válaszomat elfogadhatónak találja.

Kelt: Budapest

Tisztelettel:

Dr. Főző Virág
főigazgató-helyettes
Magyar Állami Operaház